Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Cymru - Gwlad Lle Mae Cyfle i Chwarae

Adolygiad Gweinidogol o Gamau Gweithredu Chwarae

Adroddiad Cynnydd – Chwefror 2025

Fersiwn ar gyfer pobl ifanc

Helo

Mae chwarae yn bwerus. Nid oes ots beth yw eich oedran, mae chwarae yn eich helpu i ddysgu, datblygu sgiliau newydd, a thyfu mewn hyder.

Mae'n gadael i chi fod yn greadigol, yn chwilfrydig ac yn anturus.

Mae chwarae'n ymwneud â datrys problemau, cysylltu syniadau, a thrafod heriau. Felly rydych chi'n cael deall bod camgymeriadau... yn rhan o ddysgu.

Hefyd, rydych chi'n gwneud ffrindiau, yn dysgu deall pobl, ac yn adeiladu ymddiriedaeth.

Mae chwarae yn rhoi lle i chi brosesu emosiynau, gwneud synnwyr o'r byd, a datblygu gwydnwch.

Ond yn bennaf oll... mae'n **HWYL!**

Mae Llywodraeth Cymru eisiau i bob plentyn a pherson ifanc gael llawer o gyfleoedd i chwarae.

Ein gweledigaeth: "Cymru- Gwlad Lle Mae Cyfle i Chwarae"

2019 — Rhwng 2019 a 2022, fe wnaethom sefydlu grŵp i weld pa gyfleoedd chwarae sydd ledled Cymru.

2022 — Siaradodd y grŵp â phlant, pobl ifanc a hyd yn oed rhai oedolion i ddarganfod beth sy'n bwysig iddyn nhw.

2023 — Yna fe wnaethon nhw ysgrifennu adroddiad llawn argymhellion ar sut y gallwn ni fel Llywodraeth Cymru wneud mwy o gyfleoedd chwarae.

2024 — O hynny, fe wnaethom ni gychwyn **67 o gamau gweithredu** i wella chwarae yng Nghymru.

2025 — Nawr — Mae'r Adroddiad Cynnydd hwn yn dweud wrthych chi am yr argymhellion, yr hyn rydyn ni wedi'i wneud hyd yma a'n camau nesaf.

Os ydych chi'n byw yng Nghymru... mae gennych chi'r hawl i orffwys, ymlacio a chwarae!

Erthygl 31. Confensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn (UNCRC).

1: Mae'n rhaid i ni...

sicrhau bod pawb yn deall pa mor bwysig yw chwarae a'i wneud yn rhan o'n cynlluniau a'n polisïau.

"Mae'n bwysig bod pobl yn deall bod chwarae yn dda i ni mewn sawl ffordd."

Yr hyn rydyn ni wedi'i wneud...

Mae gennym ni Weinidog newydd dros Blant a Gofal Cymdeithasol.

Rydym ni wedi sefydlu grŵp newydd o'r enw Bwrdd Gweithredu Adolygiad Gweinidogol o Gyfleoedd Chwarae. Maen nhw'n gwirio bod ein holl gynlluniau a pholisïau yn cefnogi hawl plant i chwarae.

Fe wnaethon ni sefydlu grŵp Hyrwyddwyr Chwarae i wella cyfleoedd chwarae.

Fe wnaethon ni weithio gyda gweithwyr proffesiynol eraill i sicrhau bod pob polisi newydd yn ystyried hawl plant i chwarae.

Fe wnaethon ni hefyd wneud y canlynol:

- gweithio gyda darparwyr chwarae i weld sut y gallwn ni eu helpu i gadw plant yn ddiogel
- helpu oedolion i feddwl am gadw plant yn ddiogel pan fyddant yn chwarae
- cefnogi cynllun gweithredu fel y gall darparwyr chwarae sicrhau eu bod nhw'n cymryd agwedd Gwrth-Hiliol.

2: Mae'n rhaid i ni...

sicrhau bod ein cynlluniau a'n polisïau yn cefnogi cyfleoedd i chwarae.

"Mae cael mannau chwarae yn bwysig i ni."

Yr hyn rydyn ni wedi'i wneud...

Fe wnaethon ni godi ymwybyddiaeth o hawl plant i chwarae ar draws Llywodraeth Cymru.

Fe wnaethon ni gefnogi awdurdodau lleol i ddarparu mwy o gyfleoedd chwarae.

> **Y Ddyletswydd Digonolrwydd Cyfleoedd Chwarae** — Rhaid i awdurdodau lleol sicrhau bod digon o gyfleoedd chwarae yn eu hardal.

Fe wnaethon ni ddiweddaru ffurflenni asesu, canllawiau a phecynnau cymorth i helpu awdurdodau lleol i fodloni'r Ddyletswydd Digonolrwydd Cyfleoedd Chwarae.

Rydyn ni'n mynd i gyfarfodydd y Rhwydwaith Cenedlaethol Digonolrwydd Cyfleoedd Chwarae.

➡ 3: Mae'n rhaid i ni...

feddwl am hawl plant i chwarae wrth wneud cynlluniau eraill i helpu pobl i ymdopi â materion fel costau byw.

"Hoffem fod yn rhan o gynllunio gwasanaethau chwarae."

Yr hyn rydyn ni wedi'i wneud...

Fe wnaethon ni edrych ar adroddiadau ac asesiadau i ddarganfod mwy am chwarae yng Nghymru.

Fe wnaethon ni ariannu ymchwil gan Chwarae Cymru a sefydliadau eraill i chwarae plant, polisi cymdeithasol ac ymarfer - Chwarae a bod yn dda.

ℹ Mae Chwarae Cymru yn elusen rydyn ni'n ei hariannu sy'n hyrwyddo ac yn hybu hawl plant i chwarae.

Mae gennym ni fwrdd o weithwyr proffesiynol sy'n gwirio sut mae ein gwaith yn effeithio ar chwarae plant ac yn gwneud yn siŵr ein bod yn diogelu eu hawl i chwarae.

➡ 4: Mae'n rhaid i ni...

gefnogi awdurdodau lleol i gael cyllid ac adnoddau ar gyfer y Ddyletswydd Digonolrwydd Cyfleoedd Chwarae.

"Mae chwarae yn bwysig - gwnewch yn siŵr bod arian ar ei gyfer."

Yr hyn rydyn ni wedi'i wneud...

Fe wnaethon ni gefnogi pob awdurdod lleol i roi digon o gyfleoedd chwarae yn eu hardal.

Rydym ni wedi rhoi £10,000 i bob awdurdod lleol i'w helpu i wneud eu Hasesiadau Digonolrwydd Cyfleoedd Chwarae.

Rydym ni'n ariannu Chwarae Cymru a sefydliadau eraill i gefnogi cyfleoedd chwarae dwyieithog.

Rydym ni'n cefnogi ac yn ariannu Prosiect Gwyliau Playworks - chwarae, a bwyd iach yn ystod gwyliau'r ysgol.

5: Mae'n rhaid i ni...

gefnogi prosiectau sy'n hyrwyddo gwybodaeth am hawl plant i chwarae.

"Dylai pawb ddeall pam mae chwarae mor bwysig."

Yr hyn rydyn ni wedi'i wneud...

Fe wnaethon ni godi ymwybyddiaeth o hawliau plant a sut y gall chwarae wneud gwahaniaeth ym mywydau plant.

Fe wnaethon ni weithio gyda sefydliadau i hyrwyddo ymgyrch Plentyndod Chwareus Cymru Chwarae Cymru.

Fe wnaethon ni hyrwyddo Diwrnod Chwarae Rhyngwladol cyntaf y Cenhedloedd Unedig a Diwrnod Chwarae'r DU.

Mae gennym ni Arweinwyr Chwarae newydd ledled Cymru i hyrwyddo hawl plant i chwarae. Bydd Chwarae Cymru yn cefnogi ac yn hyfforddi'r gweithwyr proffesiynol hyn.

Mae Chwarae Cymru hefyd wedi codi ymwybyddiaeth o chwarae i lawer o bobl drwy'r canlynol:

- cylchgrawn Plant yng Nghymru
- cylchgrawn Smalltalk ar gyfer Blynyddoedd Cynnar Cymru
- Rhwydwaith Iechyd Cyhoeddus Cymru
- cylchlythyrau a gwefannau
- bwletinau llywodraethwr ysgol.

6: Mae'n rhaid i ni...

annog sefydliadau a gwasanaethau eraill i fodloni'r Ddyletswydd Digonolrwydd Cyfleoedd Chwarae.

"Rydyn ni eisiau mwy o lefydd i chwarae."

Yr hyn rydyn ni wedi'i wneud...

Fe wnaethon ni godi ymwybyddiaeth o'r Ddyletswydd Digonolrwydd Cyfleoedd Chwarae.

Fe wnaethon ni gymryd rhan mewn gweminarau ar-lein yn siarad am y Ddyletswydd Digonolrwydd Cyfleoedd Chwarae a chwarae yng Nghymru.

7: Mae'n rhaid i ni...

sicrhau bod yr hawl i chwarae yn rhan o fwy o bolisïau, cynlluniau a gwneud penderfyniadau.

"Pan fydd pobl yn gwneud penderfyniadau, mae angen iddyn nhw feddwl am sut mae'n effeithio ar ein chwarae."

Yr hyn rydyn ni wedi'i wneud...

Rydyn ni'n rhoi hawliau plant wrth wraidd ein holl waith.

Fe wnaethon ni gynnwys yr hawl i chwarae mewn polisïau a chynlluniau. Mae hyn yn cynnwys ein cynlluniau tlodi plant, cynlluniau iechyd a lles ac eraill.

Fe wnaethon ni wirio bod ein gwaith yn cefnogi hawliau plant.

8: Mae'n rhaid i ni...

sicrhau bod Polisïau Cynllunio yng Nghymru yn cynnwys hawl plant i chwarae a lleoedd i chwarae.

"Mae angen lleoedd da i chwarae wedi'u hadeiladu yn ein cymunedau."

Yr hyn rydyn ni wedi'i wneud...

Fe wnaethon ni godi ymwybyddiaeth o hawl plant i chwarae gyda gweithwyr proffesiynol wrth gynllunio.

Rydym ni'n sôn am ddiweddariadau a allai fod eu hangen ar Bolisi Cynllunio Cymru.

9: Mae'n rhaid i ni...

sicrhau bod plant a phobl ifanc yn gallu cymryd rhan mewn cynllunio cymunedol.

"Rydyn ni wrth ein bodd yn chwarae y tu allan ac yn gobeithio bod pobl yn cadw'r mannau hynny ac yn creu mwy o fannau y gallwn ni eu defnyddio."

Yr hyn rydyn ni wedi'i wneud...

Rydym ni'n cefnogi awdurdodau lleol i sicrhau bod plant yn cael cyfleoedd i chwarae lle maen nhw'n byw.

Fe wnaethon ni adnewyddu'r pecyn cymorth Asesu Digonolrwydd Cyfleoedd Chwarae i helpu awdurdodau lleol i gynnwys plant a phobl ifanc.

Mae gennym ni ganllawiau newydd sy'n nodi sut i ddefnyddio strydoedd o amgylch ysgolion ar gyfer chwarae.

10: Mae'n rhaid i ni...

sicrhau bod pob lleoliad chwarae yn ddiogel ac yn meddu ar y polisïau diogelu cywir.

"Dylai chwarae fod yn hwyl, ond dylai fod yn ddiogel hefyd."

Yr hyn rydyn ni wedi'i wneud...

Rydym ni'n gwirio'r Cod Ymarfer Diogelu ac yn gofyn i ddarparwyr gwasanaeth, gweithwyr proffesiynol ac eraill sut y gellir ei wella.

Fe wnaeth Clybiau Plant Cymru Kids' Clubs greu Rhestr Wirio Diogelu Iechyd i helpu i sicrhau bod eu clybiau'n ddiogel.

Fe wnaethom ni hyrwyddo Fframwaith Sefydliadau Cymru fel bod gan sefydliadau chwaraeon y wybodaeth sydd ei hangen arnynt i gadw plant yn ddiogel.

11: Mae'n rhaid i ni...

adolygu rheoliadau gwarchod plant a gofal dydd (rheolau) a chyfreithiau am waith chwarae.

"Rydyn ni eisiau i unrhyw reolau newydd wneud chwarae yn well, nid cael eu defnyddio i gael llai o chwarae."

Yr hyn rydyn ni wedi'i wneud...

Rydym ni wedi dechrau adolygu'r Safonau Gofynnol Cenedlaethol ar gyfer gofal plant rheoledig ar gyfer plant dan 12 oed.

Fe wnaethon ni ymgysylltu â sefydliadau ac elusennau i glywed eu barn fel rhan o adolygu'r Gorchymyn Eithriadau Gwarchod Plant a Gofal Dydd.

Mae gennym ni ganllawiau newydd 'Cofrestru fel darparwr gofal plant: eithriadau' i esbonio pryd na all darparwr gofal plant neu chwarae gofrestru neu nad oes angen iddo gofrestru gydag Arolygiaeth Gofal Cymru.

12: Mae'n rhaid i ni... ddatblygu cynllun i gefnogi'r gweithlu a'u helpu i dyfu eu sgiliau.

"Dylai'r bobl sy'n ein helpu ni chwarae fod yn dda am chwarae."

Yr hyn rydyn ni wedi'i wneud...

Rydym ni wedi adolygu a diweddaru'r Cynllun Gweithlu Gofal Plant, Chwarae a Blynyddoedd Cynnar.

Datblygodd Chwarae Cymru fframwaith sicrhau ansawdd ar gyfer gweithwyr chwarae o'r enw 'Chwarae o Safon'.

Rydym ni wedi gweithio gyda Chyngor Addysg a Hyfforddiant Gwaith Chwarae Cymru i sicrhau bod gan bobl sy'n hyfforddi gweithwyr chwarae gymwysterau da.

13: Mae'n rhaid i ni... gefnogi cyllid ar gyfer datblygu'r gweithlu chwarae a gwaith chwarae.

"Rydym ni angen mwy o weithwyr chwarae."

Yr hyn rydyn ni wedi'i wneud...

Fe wnaethon ni gefnogi'r gweithlu.

Fe wnaethon ni weithio gydag eraill i redeg cymwysterau gwaith chwarae.

Fe wnaethon ni ofyn i Chwarae Cymru ddefnyddio rhywfaint o'n cyllid ar gyfer hyfforddi a datblygu'r gweithlu.

Fe wnaethon ni ofyn i Ofal Cymdeithasol Cymru ddarparu cyngor recriwtio i'r gweithlu.

Fe wnaethon ni adolygu ac adnewyddu'r Cynllun Gweithlu Gofal Plant, Chwarae a Blynyddoedd Cynnar.

Mae Clybiau Plant Cymru Kids' Clubs yn parhau i ddarparu hyfforddiant ar gyfer cymwysterau gwaith chwarae o dan y rhaglen Hyfforddi a Chymorth.

14: Mae'n rhaid i ni...

hyrwyddo pwysigrwydd chwarae a dod o hyd i ffyrdd o ddefnyddio tiroedd yr ysgol fel lleoedd i'r gymuned chwarae.

"Gallai tiroedd ein hysgolion fod yn lle gwych i chwarae ar ôl ysgol hefyd."

Yr hyn rydyn ni wedi'i wneud...

Fe wnaethon ni hyrwyddo pwysigrwydd chwarae mewn ysgolion.

Fe wnaeth Chwarae Cymru rannu adnoddau am hawl plant i chwarae gydag ysgolion.

15: Mae'n rhaid i ni...

sicrhau bod mwy o gyfleoedd i chwarae, gwella amseroedd chwarae ac egwyl mewn ysgolion.

"Dylem gael mwy o amser i chwarae a gwell amseroedd egwyl yn yr ysgol."

Yr hyn rydyn ni wedi'i wneud...

Datblygodd Chwarae Cymru adnoddau ar gyfer ysgolion sy'n hyrwyddo manteision chwarae a dysgu.

Cynhaliodd Clybiau Plant Cymru Kids' Clubs ddigwyddiad 'Cymryd y Cae Chwarae Drosodd' i dynnu sylw at bwysigrwydd yr hawl i chwarae.

Camau nesaf

O fis Chwefror 2025 i fis Mai 2026, byddwn yn canolbwyntio ar y canlynol:

- gweithio gydag awdurdodau lleol i ddarganfod beth sydd bwysicaf i blant, pobl ifanc a theuluoedd
- cefnogi awdurdodau lleol i gynllunio mwy o gyfleoedd chwarae yn eu hardaloedd
- sicrhau bod gan blant a phobl ifanc eu hawl i chwarae
- gwirio bod ein deddfau a'n polisïau yn cefnogi hawl plant i chwarae
- gwirio'r Ddyletswydd Digonolrwydd Cyfleoedd Chwarae a'i chyllid
- gwirio bod polisïau cynllunio yn cynnwys lleoedd i chwarae
- gwirio opsiynau cyllido i weld a allwn ni wneud mwy o gyfleoedd chwarae
- datblygu hyfforddiant gweithlu
- archwilio'r posibilrwydd o Siarter Chwarae newydd i Gymru.

Byddwn hefyd yn gwneud y canlynol:

- talu am ymchwil i Asesiadau Digonolrwydd Chwarae 2025 i weld lle mae pethau wedi gwella a beth sydd angen i ni ei wneud nesaf
- gweithio gydag eraill i ddod o hyd i fwy o ffyrdd o fwynhau chwarae fel archwilio Llyfrgelloedd Teganau sydd ar gael yng Nghymru.

Byddwn yn parhau i weithio i wneud...
"Cymru- Gwlad Lle Mae Cyfle i Chwarae"

Diolch am ddarllen hyn

Gallwch ddarllen mwy yma:
llyw.cymru/adroddiad-cynnydd-ar-yr-adolygiad-gweinidogol-o-gyfleoedd-chwarae-chwefror-2025-html